

Tijd | 171 Schrift

Keukens • Badkamers • Toiletten

tegelwerken

Dick Blenk

George Stephensonweg 21 f

3133 KJ Vlaardingen

010-4359093 / 06-20597239

Fisc-ad

Fiscale en administratieve dienstverlening

J.A. Janson

fiscaal adviseur

Plein 1940 nr 47

3135 PR Vlaardingen

tel: 010 435 92 67

fax: 08 4220 69 33

e-mail: info@fisc-ad.nl

www.fiscaaladviseurs.nl

Westhavendomein

Vastgoed & VvE Beheer

Volledige ontzorging voor vastgoedeigenaars en VvE's

Westhavenplaats 40a • 3131 BT Vlaardingen • Tel.: 010-2477477 • E-mail: info@westhavendomein.nl

www.westhavendomein.nl

Vlaardingen
anders bekeken

**Stadswandelingen,
rondleidingen en meer,
ook voor besloten groepen**

www.serviceteam-vlaardingen.nl

facebook.com/serviceteamvld

Haven in Vogelvlucht — Vlaardingen

De Historische Vereniging Vlaardingen heeft tot doel het bevorderen van:

- de belangstelling voor en de kennis van de stad Vlaardingen en haar bewoners;
- het behoud en het herstel van gebouwen en stedenbouwkundige structuren en landschappen;
- het behoud en het verzamelen van die gegevens die van belang zijn voor de geschiedenis van de stad.

De contributie bedraagt € 25,00 per jaar. Het bankrekeningnummer van de vereniging is NL44 INGB 0000 750 978. Leden krijgen jaarlijks het Historisch Jaarboek en 4x per jaar het verenigingsblad Tijd-Schrift.

Lidmaatschap

Het verenigingsjaar loopt gelijk met het kalenderjaar. Lid worden kan het gehele jaar door. Korting op de contributie bij lid worden in de loop van het jaar is niet mogelijk. Wel worden dat jaar reeds uitgegeven publicaties dan nagezonden.

Opzegging

Opzegging van het lidmaatschap dient schriftelijk bij de ledenadministratie te geschieden of via een email naar info@hvv-vlaardingen.nl. Een opzegging kan direct ingaan of aan het eind van het jaar. Restitutie van contributie wordt niet verleend. Leden die hun contributie niet voor of op 31 december hebben voldaan worden automatisch uit het ledenbestand verwijderd.

Bestuur

De heer Ted Hartman, voorzitter
De heer Han van Elk, vice-voorzitter
De heer Jack van Soest, secretaris
De heer Kees Borsboom, penningmeester
Mevrouw Tineke van der Hoek, lid
De heer Michel Carree, lid
Mevrouw Nina Meulendijk, lid

Redactie Tijd-Schrift

Michel Carree, eindredacteur
Eric van Rongen
Klaas Bloem
Tamaam Ayyash

Opmaak, vormgeving en drukwerk

Stout Grafische Dienstverlening, Robert Kroon

Verkoop losse publicaties

Uitsluitend via e-mail:
info@hvv-vlaardingen.nl

Bijdragen aan de inhoud van Tijd-Schrift zijn van harte welkom. In verband met de geautomatiseerde verwerking van de teksten ontvangt de redactie deze graag per e-mail: info@hvv-vlaardingen.nl t.a.v. de redactie.

ISSN 1380-2992

© Historische Vereniging Vlaardingen

Niets van deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Internet: www.hvv-vlaardingen.nl - www.begraafplaatssemaus.nl

E-mail: info@hvv-vlaardingen.nl

Inhoud

Redactioneel

5

Van de voorzitter

6

Ted Hartman

Waar is mijn moeder?

7

Guus de Ruiter

De sokken van dooie Dick

13

Jan van Hees

Met de baas op stap

16

Frans W. Assenberg

Nu te zien in Museum Vlaardingen

21

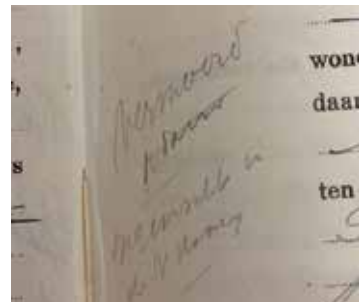
Ledenactiviteiten

22

Boekbespreking

23

Frans W. Assenberg

Omslag: Dansen op het plankier tijdens personeels-
uitje van meubelfabriek Sprij. Opname gemaakt op
het landgoed van Van der Toorn.

Bron Streekmuseum Jan Anderson.

PUUR NATUUR
BEHANDELINGEN

**Lieneke
Terleth**

SCHOONHEIDS-
SALON

P.K. Drossaartstraat 55 ~ 3131PA Vlaardingen
Tel: 010 4342125 ~ www.lieneketerleth.nl
Facebook: Schoonheidssalon Lieneke Terleth

Delta Hotel
Maasboulevard 15
3133 AK Vlaardingen
www.deltahotel.nl

**Altijd het water
aan je voeten...!**

ZONNEPANELEN
VLAARDINGEN

**UW LOKALE
SPECIALIST**

Bespaar direct op
uw energiekosten
met zonnepanelen
van hoge kwaliteit.
Goede service!

010-4352585
WWW.ZPVL.NL
INFO@ZPVL.NL

Wij doneren €0,50 per verkochte fles aan de HVV!

Verkoop via www.cartosio.nl
o.v.v. uw lidmaatschapnummer.

Of kom naar onze winkel aan de Admiraal Trompstraat 21
in Schiedam. Iedere laatste vrijdag van de maand
gratis inloop proeverij van 16-18 uur.

Wijnkoperij
Cartosio

STOUT
GRAFISCHE DIENSTVERLENING
Tel. 010 - 248 06 03 • www.stout.nl

Méer dan een drukkerij!

**DIJKSHOORN
EUROMOVERS**
EUROPEAN MOVE PARTNERSHIP

AL MEER DAN
50 JAAR
VERHUIZEN!

WWW.DIJKSHOORN.NL
TRAWLERWEG 8 3133 KS VLAARDINGEN TEL.: +31 (0)10-2480522

**Voor alle
molenproducten en
broodmixen gaat u
naar Aeolus!**

Kijk op www.aeolus.nl voor het
hele assortiment

Aeolus
molenwinkel

Kortedijk 16
3134 HB
Vlaardingen
T : 010 434 61 31
E : info@aeolus.nl
I : www.aeolus.nl

Redactioneel

Met dit 171^e Tijd-Schrift zijn we aanbeland in 2024. En ook dit jaar stelt de redactie zich ten doel om u, lezer, te voorzien van 4 goedgevulde edities. De artikelenportefeuille is op peil – al zijn nieuwe bijdragen altijd meer dan welkom – en ook in deze eerste editie hopen wij u te mogen verrassen met de inhoud.

Guus de Ruiter kan niet voldoende worden geprezen voor het werk dat hij en zijn team verricht op begraafplaats Emaus. Hun inzet leidt tot verbluffende resultaten bij het herstellen van vaak ernstig vervallen grafmonumenten. Bent u in de gelegenheid, maak dan zeker even een wandeling op deze bijzondere plek. En doet u dat op een vrijdag, heeft u grote kans Guus zelf aldaar te treffen.

Vanwaar deze lange inleiding: Guus heeft weer een bijzonder verhaal opgetekend dat – hoe kan het anders – eindigt op Emaus. “Waar is mijn moeder” vertelt over de zoektocht naar Petra Westerman-Trip, een zoektocht die vele raadselen opwierp.

Een aardig verhaal over Dick Penning werd geschreven door Jan van Hees, en kreeg de intrigerende titel “De sokken van Dooie Dick”.

Frans Assenberg schreef een verhaal over de personeelsuitjes van de firma Sprij, de meubelfabriek waar mijn grootvader zaliger bijna zijn gehele werkzame leven doorbracht. Ik heb hem op de foto’s niet herkend, maar wellicht zijn deze voor u wel

een feest van herkenning.

Het overzicht van de ledenactiviteiten, de boekbespreking en de bijdrage van het Museum Vlaardingen completeren dit Tijd-Schrift.

Heeft u uw contributie voor 2024 al voldaan? En vergeet u ook de aanstaande Algemene Ledenvergadering op 26 maart aanstaande niet? Onderstaand vindt u de agenda.

Rest mij voor nu om u veel leesplezier toe te wensen.

Michel Carree
Eindredacteur

Convocatie Algemene Ledenvergadering HVV dinsdag 26 maart 2024

Het bestuur van de Historische Vereniging Vlaardingen nodigt de leden uit tot het bijwonen van de Algemene Ledenvergadering, die gehouden wordt op dinsdag 26 maart 2024 in de Bethelkerk, Burgemeester Verkadesingel 26. De bijeenkomst begint om 20.00 uur.

Agenda

1. Opening door onze voorzitter de heer Ted Hartman
2. Mededelingen
3. Ingekomen stukken
4. Notulen Algemene Ledenvergadering van 28 maart 2023

5. Jaarverslag 2023
6. Financieel verslag 2023 en de begroting voor 2024
7. Verslag kascontrolecommissie en benoeming van een nieuwe kascontrolecommissie
8. Samenstelling bestuur:

Ted Hartman stopt dit jaar met zijn voorzitterschap. Het bestuur stelt voor de heer Bert van Nieuwenhuizen te benoemen als bestuurslid en hem tevens te benoemen tot voorzitter. Michel Carree treedt dit jaar ook af als bestuurslid, maar is bereid zijn taak in de redactie nog even voort te zetten. Leden kunnen een bindende voordracht (schriftelijk) indienen tot aan het begin van de ALV. Deze moet ondertekend zijn door 25 of meer leden.

9. Rondvraag
10. Sluiting.

Na de pauze nemen Tineke van der Hoek en Ernst Lohmann u mee op een fototocht door oud en nieuw Vlaardingen. De vergaderstukken vindt u vanaf 19 maart 2024 op onze website.

Van de voorzitter

Ted Hartman

Het afgelopen jaar is voor de Historische Vereniging Vlaardingen op financieel gebied een zeer moeizaam jaar geweest.

Het tekort is fors opgelopen en heeft een flinke bres in onze reserves geslagen. De grote stijging van de papier- en verzendkosten zijn hier grotendeels debet aan.

Het bestuur heeft dan ook moeten besluiten om in te gaan op de suggestie van een aantal leden om het Jaarboek in Vlaardingen (weer) door vrijwilligers rond te laten brengen.

Dankzij die bereidheid is een besparing van circa 1.000 euro bereikt.

De volgende stap is dat we ook het Tijd-Schrift weer door vrijwilligers gaan laten bezorgen in Vlaardingen. Deze beslissing is mede genomen gezien de grote bereidheid van leden om hieraan mee te werken. Dat was een prettige verrassing!

Tijdens de komende Algemene Ledenvergadering eind maart zal ik aftreden als voorzitter van de H.V.V.

Ik heb het voorzitterschap zes jaar met veel plezier gedaan, het waren grote schoenen die gevuld moesten worden na het wegvallen van Wout den Breems.

Er waren natuurlijk ups en downs, maar dat is niet gek in deze veranderende tijden.

Gelukkig is het bestuur erin geslaagd om de heer Bert van Nieuwenhuizen bereid te vinden om de voorzittershamer over te nemen. Ik wens hem daarbij veel succes en plezier.

Een hartelijke groet van
Ted Hartman

Waar is mijn moeder?

Guus de Ruiter

Dit is een bizar verhaal, een verhaal dat je niet kunt bedenken bij het nemen van het besluit om een nieuwe website voor de Historische Vereniging Vlaardingen te ontwikkelen.

Op maandag 13 maart 2023 ontvangt de gemeente een berichtje van John Westerman* met een heel simpele vraag: "Ik heb op Online Begraafplaatsen gezien dat Petra Trip in uw gemeente begraven is. Kunt u mij iets meer vertellen over haar dood?"

*Vanwege de privacy van nog levende personen is dit verhaal geanonimiseerd. De werkelijke namen zijn bij de redactie bekend.

Hij stuurt een 'printje' mee van begraafplaats Emaus.

The screenshot shows a web page titled 'Grafinformatie' with a breadcrumb trail: 'Begin => Begraafplaats Emaus Vlaardingen => Persoonslijst => Grafinformatie'. Below the title is a table with the following data:

Naam	Geboren	Overleden	Leeftijd	Partner
Petronella Trip	21-06-1910	24-05-1940	29	Westerman

Below the table, there are additional details:

Begraafplaats: [Begraafplaats Emaus, Emaus 3, Vlaardingen](#)
Graf id-nummer: 1796959
Begraafplaatsnr.: 568
(Plaats)aanduiding: F20.112

Gezien de naam lijkt het erop dat het familie is, maar na bijna 83 jaar zo'n vraag stellen, wekt wel enige bevreemding. Over de vraag moet op het stadhuis wel even worden nagedacht, want wat voor antwoord geef je daarop. Een heel clean en technisch antwoord: "Wij registeren alleen dat iemand overleden is", of een meer empathisch antwoord: "Daar kunnen we u geen direct antwoord op geven, maar we doen ons best iets meer voor u te ontdekken." De medewerker van de gemeente kiest voor het laatste antwoord en legt de vraag voor aan de werkgroep Emaus.

Ik neem u mee naar zondag 5 mei 1940, naar een eenvoudige eengezinswoning aan de Boogjes in Rotterdam-Zuid. De oorlog dreigt in Nederland. Het leger is gemobiliseerd en er is spanning. Blijft Nederland neutraal net als in de vorige oorlog? Duitsland is op 1 september 1939 Polen binnengevallen, Denemarken en Noorwegen volgden in april en het is heel onzeker wat er in Nederland allemaal gaat gebeuren.

Of dat direct invloed heeft op het gezin Westerman, vader, moeder en twee dochters, is niet bekend. Wat wel verondersteld kan worden, is dat het in dat gezin niet allemaal van een leien dakje gaat.

Ik stel het gezin eerst maar aan u voor: vader Leendert (Leen) Westerman, 30 jaar, kantoorbediende bij de RET en dienstplichtig sergeant, moeder Petronella (Petra) Westerman-Trip, 29 jaar, huisvrouw, dochter Dora, geboren op 9 april 1934 en dochtertje Nellie, geboren op 12 mei 1936. Leen en Petra zijn op 7 september 1932 te Rotterdam getrouwd.

Wat ik u eerst, los van dit onderzoek, moet laten weten, is dat er rond 3 mei 1940 tussen Rotterdam en Delft een leerling-verpleegster als vermist is opgegeven. Zij is niet op haar werk in Delft aangekomen. Op zaterdag 4 mei is haar lichaam ter hoogte van Overschie in een sloot gevonden. Zij is dood en heeft ernstige verwondingen aan haar achterhoofd.

Rond 7 uur 's-avonds verlaat Petra die zondag de woning aan de Kipstraat. Waarom weet ik niet, maar ik vermoed dat ze boos de deur achter zich dichtgetrokken heeft. Verderop in dit verhaal begrijpt u wel waarom ik dit veronderstel. Een moeder van een dochter van 6 jaar en één

| Lange Singelstraat, Schiedam

van bijna 4 jaar gaat niet zomaar weg en zeker niet op de fiets vanuit Rotterdam-Zuid naar de Lange Singelstraat in Schiedam. Daar gaat zij bij haar zus Meinsje en zwager Arij Domburg op bezoek.

Maandag 6 mei 1940

Politierapport Schiedam

Uit het politierapport van Schiedam blijkt dat zwager Arij vernomen heeft dat Petra, nadat zij die avond rond half tien

het huis van Meinsje en Arij verlaten heeft, niet thuisgekomen is. Hoe hij dat weet is niet bekend, maar hij is wel zo ongerust dat hij zich om 01.45 uur naar het politiebureau

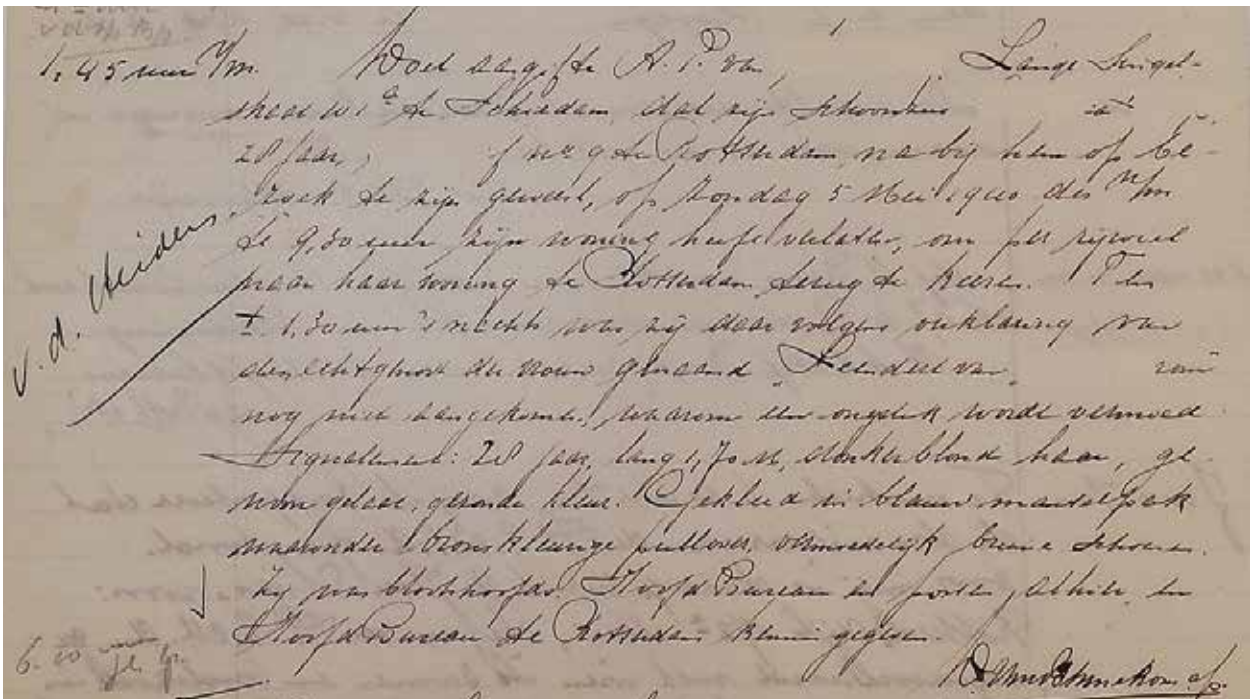
te Schiedam gaat om de vermissing van zijn schoonzus te melden.

Politierapport Rotterdam

Op maandag 6 mei 1940 meldt Leen zich om 09.00 uur bij bureau Sandelingplein 'op Zuid' om daar de vermissing van zijn vrouw op te geven. In het dagrapport van het bureau wordt in het geheel geen melding gemaakt van mogelijke reden van 'weggaan'. Het is een korte zakelijke mededeling met daarin als opvallend feit dat als tijdstip van vertrek 21.30 uur is opgenomen. Vergissing?

Met de moord op de leerling-verpleegster in het achterhoofd besluit de commissaris van bureau Sandelingplein een landelijk opsporingsbericht uit te laten gaan om uit te zien naar Petra Westerman - Trip. In dat bericht staan wel de juiste tijdstippen van vertrek uit de woning en bij benadering het tijdstip van vertrek uit Schiedam. De oproep verschijnt in alle landelijke dagbladen en zelfs in het Westfriesch dagblad. Er is echter geen spoor van Petra.

| Politierapport Schiedam nacht van 5 op 6 mei 1940.

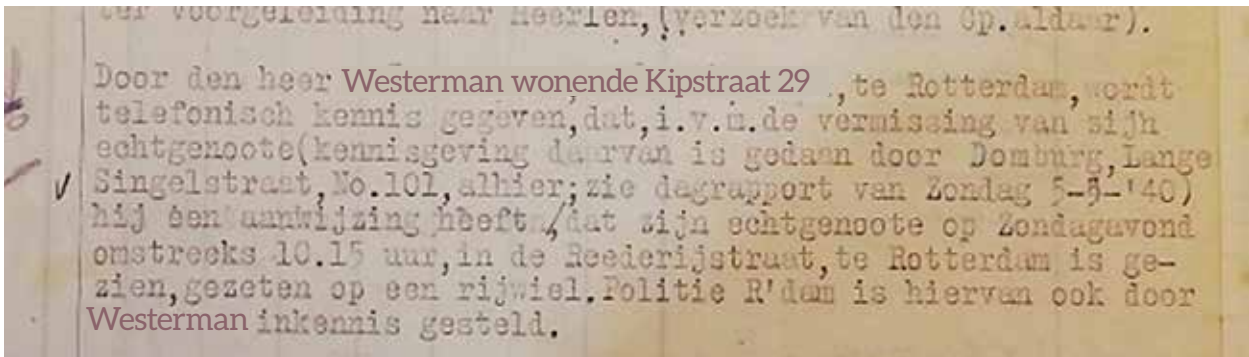

| Westfriesch dagblad Onze courant, bron: Delpher.

Dinsdag 7 mei 1940

| Detail uit het politierapport van Schiedam.

Uit de dagrapporten van Politie Rotterdam blijkt niet dat dit daadwerkelijk ook bij politie Rotterdam is gemeld en of er aan deze melding enig gevolg is gegeven.

Vrijdag 10 mei 1940 – Nederland in oorlog

Zondag 12 mei 1940

Nellie wordt 4 jaar en mama is niet thuis. Niemand weet waar ze is en de politie heeft wel wat anders aan haar hoofd. Op het opsporingsbericht in de krant is door niemand gereageerd. In de politierapporten van die dagen van Vlaardingen, Schiedam en Rotterdam wordt met geen woord meer gerept over de vermiste Petra Westerman-Trip.

Dinsdag 14 mei 1940 – bombardement op Rotterdam

Politierapport Vlaardingen

Op dinsdag 14 mei rapporteert Kornelis Faber, agent van politie te Vlaardingen, dat hij omstreeks 10.00 uur een lijk van het vrouwelijk geslacht uit de Nieuwe Maas heeft opgevoerd, bij de ingang van de Koningin Wilhelminahaven. In zijn rapport schrijft hij onder andere: "Bij het uit het water halen bleek mij dat dit lijk ettelijke dagen in het water gelegen moet hebben, daar het zich reeds in staat van ontbinding bevindt." In zijn rapport maakt hij een keurige opsomming van de kleding en van de sieraden van de drenkeling.

Zoals de wet voorschrijft wordt de dood door een arts vastgesteld en wordt de onbekende drenkeling in overleg

met de officier van justitie en op last van de burgemeester op Emaus begraven.

In het rapport wordt geen melding gemaakt van uiterlijke sporen van geweld of op het lichaam aangetroffen verwondingen die kunnen duiden op een mogelijk niet natuurlijke dood. Daarbij moeten we niet uit het oog verliezen dat het die dag een chaos was. Rotterdam gebombardeerd en alle beschikbare manschappen naar de Maasstad. Onder die omstandigheden was er geen tijd om lang stil te staan bij een drenkeling.

In de weken daarna laat politie Schiedam het er niet bij zitten. Zij blijven bij de buurgemeenten navraag doen

naar aangetroffen personen aangezien een aantal Schiedammers na de bombardementen op Rotterdam worden vermist. Bij het bombardement zijn ook lichamen van onbekende personen aangetroffen en men hoopt op een positieve herkenning.

Politierapport Vlaardingen

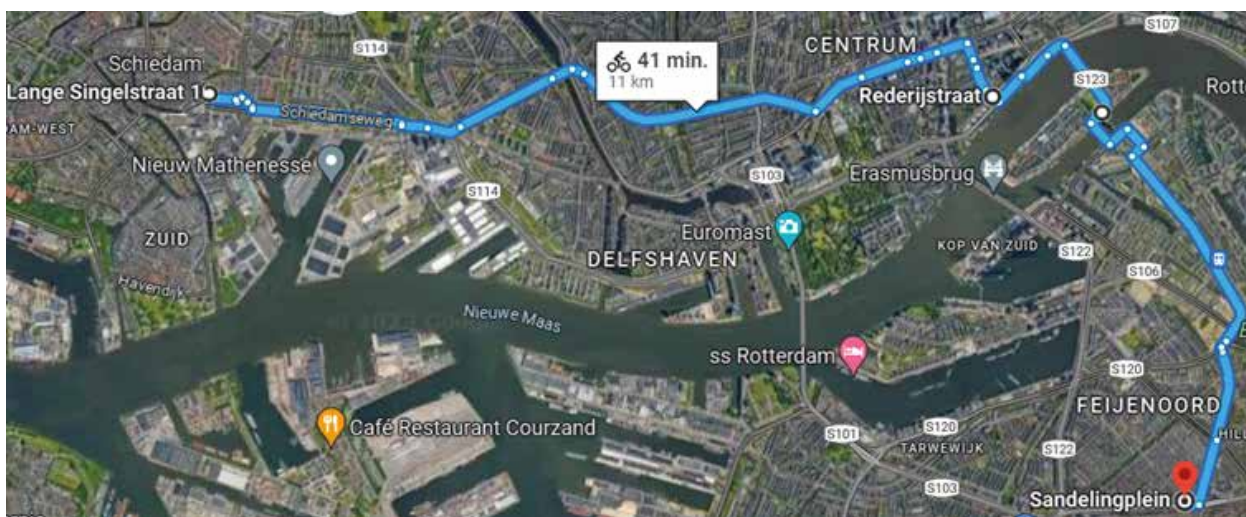
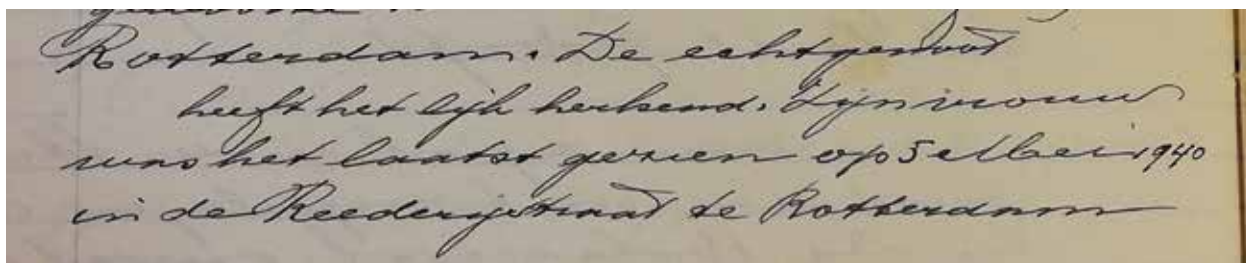
Een politiemans in Vlaardingen reageert echter net andersom en meldt dat zij een onbekende drenkeling hebben begraven. Gezien de staat waarin het lichaam op 10 mei is aangetroffen, kan de vrouw geen slachtoffer van de bombardementen zijn. De politiemensen wisselen de bekende informatie uit en komen tot de conclusie dat de begraven drenkeling zeer waarschijnlijk Petra Westerman-Trip is.

Op vrijdag 24 mei wordt het lichaam van Petra opgegraven en herkent Leen de kleding en de sieraden van zijn vrouw. Ook hier verklaart Leen tegenover de politie dat zij op 5 mei voor het laatst gezien is in de Rederijstraat te Rotterdam. Op welk tijdstip en door wie, dat is helaas niet vastgelegd.

De mededeling aan politie Vlaardingen dat zij op 4 mei de woning verlaten heeft is wel vreemd. Hij weet toch heel goed dat op zondag 5 mei is geweest?

In 1940 is de route via de Rederijstraat de meest logische route om van Schiedam via de Willemsbrug en Koninginnebrug naar Rotterdam-Zuid te fietsen. Is hij daar zelf gaan zoeken? Heeft hij getuigen gevonden? Als u misschien denkt: "Waarom niet via de Maastunnel?" De Maastunnel is pas op 14 februari 1942 geopend.

| Uit politierapport Vlaardingen - 24 mei 1940.

| Vermoedelijke fietsroute van Petra. Google Maps 2023.

Politie Vlaardingen informeert de korpsen van Schiedam en Rotterdam over de positieve herkenning en daarmee eindigt voor politie Vlaardingen en Schiedam dit dossier. Ook voor Rotterdam?

Uit niets blijkt dat Leen nog een keer door de politie opgeroepen is om aan het bureau te komen om een verklaring af te leggen over het vertrek van zijn echtgenote. Aan de ene kant wel begrijpelijk, want na het bombardement waren er voldoende zaken die om aandacht vroegen, maar aan de andere kant is het wel een open vraag. Het water in fietsen op een kade aan de Rederijstraat zou toch wel opgevalen zijn? Of is zij niet vrijwillig in het water terecht gekomen? Die vraag wordt niet meer beantwoord.

Heb ik genoeg gedaan? Heb ik alles onderzocht en kan ik deze uitkomsten laten weten aan John Westerman? Feitelijk eindigt hiermee toch het verhaal?

De vraag is beantwoord, echtgenote boven water, zaak gesloten! Of toch niet?

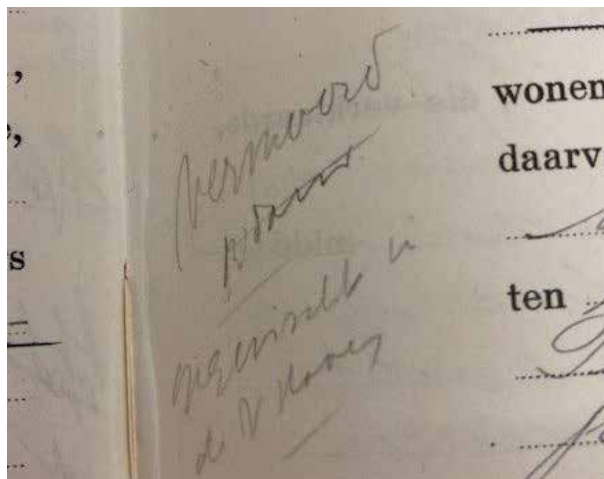
Stadsarchief Vlaardingen - woensdag 29 mei 1940

Leen Westerman, op dat moment gemeenteopzichter van beroep, doet bij de gemeente Vlaardingen aangifte van overlijden van zijn echtgenote en meldt daarbij dat zijn echtgenote op 24 mei 1940 in de namiddag om 5 uur in Vlaardingen is overleden.

Weer zoiets gek. Hij weet dat ze op 14 mei dood is gevonden, dat ze toen al enkele dagen niet meer in leven was en nu verklaart hij dat zij op 24 mei is overleden. Dat is toch raar?

Wat de zaak nog gekker maakt, is dat er met potlood in de kantlijn van de akte geschreven staat: "Vermoord - R'dam Opgevischt in de Nieuwe Maas."

Vermoord???? Is dat de reden dat Leen 4, 5 en 6 mei een beetje door elkaar gegooid heeft en dat hij nu zegt dat zij pas op 24 mei is overleden?

Donderdag 30 mei 1940

Leen vraagt de gemeente Vlaardingen zijn overleden echtgenote te herbegraven van een algemeen graf naar een particulier graf en betaalt de grafrechten voor een periode van 10 jaar.

Stadsarchief Rotterdam - woensdag 31 juli 1940 – (86 dagen na zondag 5 mei 1940)

Leen trouwt in Rotterdam met Catharina Johanna Blokhuis, een 23 jarige Rotterdamse.

Fijn voor Leen, Dora en Nellie, er is weer een vrouw in huis.

Op **23 oktober 1951** wordt het grafrecht overgeschreven naar Neeltje Trip, de moeder van Petra en verlengd met 10 jaar. Waarom het recht van Leen Westerman is overgeschreven naar de familie van Petra is niet bekend.

Op **30 juli 1960** is het recht overgeschreven naar Margaretha Trip, de zus van Petra. De moeder van Petra is in 1956 overleden. Margaretha verlengt het recht met 10 jaar en op 2 oktober 1970 is het recht opnieuw verlengd met 10 jaar tot 30 juli 1980. Daarna verliest de gemeente de rechthebbenden uit het oog.

Leen is dan helemaal uit beeld. Is hij na zijn zeer snelle huwelijk in juli 1940 uit beeld geraakt bij zijn schoonfamilie? Was daar een reden voor? Moord?

En dan wordt het 13 maart 2023 en valt de e-mail met vraag in de digitale brievenbus van de gemeente. Waarom is John Westerman nu ineens geïnteresseerd in het graf van Petra en waarom vraagt hij naar een doodsoorzaak? Hoe zit die familie in elkaar en is er dan misschien een sluimerend vermoeden dat er toch iets niet in de haak is?

Als ik hem op 4 april 2023 spreek en hem confronteer met mijn bevindingen, vallen de puzzelstukjes op hun plaats.

John is de in 1945 geboren zoon van Leen Westerman en Hanna Blokhuis. Hij groeide op in een harmonieus gezin, samen met zijn twee halfzussen Dora en Nellie. Die twee waren helemaal gek op hun veel jongere broertje.

Toen de zussen ouder werden vroegen zij regelmatig aan vader Leen wat er met hun moeder is gebeurd. Hij weigerde daar antwoord op te geven. De vervreemding groeide, de beide meisjes / vrouwen leden er onder, kregen psychische problemen en zochten hulp. Hun vader heeft hun nooit verteld wat er gebeurd is en, als hun moeder niet meer in leven zou zijn, waar hun moeder begraven is. Hun leven lang bleef de vraag opspelen waarom hun moeder zomaar weg kon gaan en twee kleine meisjes kon achterlaten. Waren zij niet geliefd?

Recent zijn de beide (half)zussen van John overleden. Zij hebben het nooit geweten.

De moeder van John gaf na het overlijden van Leen wel toe dat zij Leen al kende voordat Petra van huis vertrok. Of het vertrek van Petra met ruzie gepaard is gegaan laat zich raden. Of Leen Petra op de avond van 5 mei tegemoet gefietst is en haar op de Rederijstraat getroffen heeft? Die vraag blijft ook onbeantwoord. Op herhaald vragen en aandringen van John wilde zij niet vertellen of en zo ja waardoor Petra is overleden en waar zijn begraven is (geveest). Ook zij nam de waarheid mee in haar graf.

John en zijn zussen hebben jarenlang gezocht en niets gevonden. Waar moest je zoeken? Was Petra geëmi-

greerd, van naam veranderd, of misschien wel overleden? Waarom laat je moeder je in de steek als je 6 of 3 jaar oud bent? Waarom laat ze nooit meer iets van zich horen? Jarenlang hebben beide meiden gehoopt dat er een teken van leven zou komen. Hoop doet leven, zo is het toch?

En vele jaren stond de naam van Petra Trip al op internet, rond 2014 door de HVV op de site van Emaus geplaatst. Deze begraafplaats-index 'hing' echter onder de site van de HVV en was niet zo makkelijk te vinden.

In 2021 besloot de HVV een nieuwe website op te zetten en als gevolg daarvan werden de grafgegevens van Emaus overgezet naar online-begraafplaatsen.nl en daar vond John begin 2023 de naam van de moeder van zijn zussen. Zij hebben het nooit geweten.

Samen met John bezocht ik het graf en stonden we stil bij het diepe verdriet van zijn zussen en het onbegrijpelijke gedrag van zijn vader.

Moord? Dat is de vraag, al is het raadsel van de verdwenen moeder wel opgelost.

De sokken van dooie Dick

Jan van Hees

Rotterdamsch Nieuwsblad DPG Media; fotonr. T363A-089;
collectie Stadsarchief Vlaardingen.

Jaaa... inderdaad, zei mijn zwager toen wij onlangs een wandelingetje over de Markt maakten. We stonden voor het achttiende eeuwse pand op de hoek van Markt/Kerksteeg waar achtereenvolgens notarissen Verkade en Knottenbelt gewoond en gewerkt hadden. In 1978 was de ondergevel weer teruggebracht volgens het oorspronkelijke ontwerp. Daarvoor was het rechtergedeelte tot winkel omgebouwd. De laatste (was het wel de laatste?) winkelier was een postzegelhandelaar. Er was een etalage met filatelistische lekkernijen, zodat je die eerst op je gemak kon bekijken. Ik had er wel eens postzegels gekocht. Achter de hoge toonbank zetelde een aardige man met donkere bril. Een eveneens vriendelijk mevrouw zette een kop koffie voor hem neer. Althans zo herinner ik me dat. Wat ik me ook goed herinner is dat de man rookte en erg bruine vingers had. Wie rookte er niet? Ik in ieder geval toen niet: weinig of geen zakgeld. Van postzegels kon je in ieder geval iets leren. Maar weet jij misschien hoe hij heette? Nou... volgens mij heette hij Dick en hij was getrouwd met tante Lenie de Bruijn. Wij schoten door zoveel kennis in de lach. Wat was zijn achternaam? Tja... zoek jij dat maar eens uit. We liepen de Kerksteeg in naar de Oude Haven.

Dick Penning

Zo heette de postzegelman en zijn vrouw Helena Geertuida de Bruijn. Daar was ik al snel achter. Ja natuurlijk ... Penning! klonk het uit Heerenveen. Lenie had een broer (neef?) die zendeling werd in Korea. Daar had ik nog nooit van gehoord. Zijn dochter heeft nog wel eens bij ons in Vlaardingen geloged. Eerst maar eens meer uitzoeken over Dick Penning, zei ik. Wat weet je nog meer? Niet veel: er was iets met stakingen, ontslag, vertrek naar Noorwegen zoiets. Ik zoek nog wel door.

Dirk Penning

Dirk werd op 21 december 1912 in Vlaardingen geboren. Hij was de zoon van visser Johannes Pieter Penning en Helena Elizabeth van der Ende. Dirk werd ook zeeman. Nu wil het feit dat de broer van zijn vader, zijn oom Dirk Penning, schipper van de Vlaardingen 46 "Copernicus",

in 1926 in een vliegende storm met zijn logger ten onder ging. Van de zeventien opvarenden werden er drie gered waaronder de zoon van de schipper die ook Dirk Penning heette. Deze Dirk Penning jr. was op 28 april 1913 geboren en dus een paar maanden jonger dan zijn neef Dirk uit 1912. De omgekomen schipper Penning werd voor de Vlaardingse bevolking een geloofsheld omdat hij zijn bemanning voorhield dat zij Jezus zouden ontmoeten, waarna zijn zoon Dirk hem nog even gezien had voordat hij verdrong. Een tragisch verhaal. Zijn weduwe mocht in 1950 het Visserijmonument aan de Kon. Wilhelminahaven onthullen. Waarschijnlijk werd "onze" Dirk in de wandeling Dick genoemd ter onderscheiding van zijn neef Dirk. Bijzonder is dat hij al jong bij zijn grootvader Dirk van der Ende in de 1^e Waalsteeg woonde.

Oorlog en nasleep

Aan het begin van de Duitse bezetting ging hij "voor de Duitsers" varen. Vermoedelijk op de Oostzee mogelijk vanuit Noorwegen. Wat er precies gebeurd is, is niet meer na te gaan. Daarna ging Dick (net als neef Dirk) in het kader van de Arbeitseinsatz in Duitsland werken. Hij kwam in september 1942 in Regensburg terecht en werd daar "Chemiefacharbeiter". In 1943 werd hij enkele dagen opgenomen in het hulpziekenhuis aldaar: meer is er niet uit de Duitse administratie op te maken. Wat zich in die tijd voor afgrijselijke dingen afgespeeld hebben laat zich raden. In 1945 was hij weer in Vlaardingen en ging hij (net als zijn vader?) werken bij de "Super" (ENCK). Mogelijk was hij voor de oorlog al communistisch georiënteerd, want Dick Penning was vanaf 1946 enthousiast propagandaleider van de Eenheids Vak-Centrale (EVC) afdeling Vlaardingen en lid van de Communistische Partij Nederland (CPN). Zijn verblijf in Duitsland en de prestaties van het Russische leger in de oorlog moet die maatschappijvisie aangewakkerd hebben. De EVC was opgericht na 1944 en groeide door de uitsluiting van communisten in het socialistische Nederlands Verbond van Vakverenigingen. De EVC organiseerde stakingen o.a. in de havens van Amsterdam en Rotterdam. In maart 1946 werd er door de afd. Vlaardingen van de EVC een grote feestrevue en een kindervoor-

stelling georganiseerd. Kaarten kon men verkrijgen bij D. Penning, Burg. Pruisingel 39. In 1947 werden er in de Harmonie en het Volksgebouw propagandabijeenkomsten en filmvoorstellingen belegd waaraan Dick Penning zeker meegewerkt heeft. Overigens wilde het hoofd van de (landelijke) Centrale Veiligheidsdienst (CI) in 1947 weten wie de communisten waren in Vlaardingen. De politie van Vlaardingen produceerde een lijst met vijftien personen waarop ook fabrieksarbeider Dick Penning voorkwam. Dat de CPN en EVC-leden in de gaten gehouden werden door de CI blijkt uit de toen nog geheime verslagen van "Nr. 5" van bijeenkomsten in begin 1947 in Luxor aan de Westhavenkade. Er gebeurde ook nog wat anders in 1947.

Getrouwd

Zoals dat toen heette, kreeg hij "kennis" aan Lenie de Bruijn. Helena Geertruida de Bruijn (1911) was een jonge weduwe met een zesjarig dochttertje Gilda. Haar man, Abraham van der Zeeuw, was in 1943 in Duitsland overleden. Op 25 juni 1947 trouwden ze en betrokken een huis in de Brederostraat. Dick Penning, fabrieksarbeider, ging wel door met zijn activiteiten voor de EVC. Dat mondde uit in een grote cabaretavond met bal na in februari 1949. Na aftrek van de kosten ging het overschot naar het Fonds Bijzondere Noden. In september 1949 was Dick een van de oprichters van het "Vlaardings Vredes Comité". De EVC, het Vredes Comité en de CPN hadden een vergaderlokaal "Onder Ons" gevonden op de Hoogstraat 202. In 1950 werden nog bijeenkomsten (o.l.v. Phulps "Flip" Koudstaal) gehouden, terwijl in september 1951 nog een "Comité ter verdediging van de Grondwet" werd opgericht. Een van de oprichters was Adriaan Smit op dat moment voorzitter van de EVC afd. Vlaardingen. Het Comité wilde een bijeenkomst houden op het Veerplein. Dat werd door het gemeentebestuur verboden, omdat dit type bijeenkomsten voorbehouden was aan politieke partijen.

Maatschappelijk

Het zou zo maar kunnen dat een man als Dick Penning als fabrieksarbeider onrust veroorzaakte bij de fabrieksdirecteuren bang als ze waren voor stakingen. Er was inder-

daad in in de jaren voor 1954 arbeidsonrust bij de ENCK en aan "de overkant". Hoe het ook zij: hij werd hij voor zijn idealen ontslagen. Tot juli 1954 woonde het gezin Penning nog in de Brederostraat en daarna emigreerden ze naar ... Noorwegen. In Kristiansand kende Dick mogelijk nog mensen uit de oorlog waar hij met zijn gezin terecht kon. Na enige tijd kreeg Lenie heimwee en in 1959 keerden ze terug naar Vlaardingen. Ze kregen een woning toegewezen in de nieuwbouw van de in aanbouw zijnde Zuidwijk van de Westwijk. De vader van Dick werd in huis genomen. Dick moet dus ca. 1960 zijn postzegelzaak aan de Markt geopend hebben. Hij zal beseft hebben dat hij in het bedrijfsleven "niet meer aan de bak" kwam, maar waarom een postzegelzaak beginnen: misschien weet iemand het. Zijn vader overleed in 1962 en Dick in september 1968: vijfenvijftig jaar. Lenie overleed in 2004.

En toen

Hoe het precies gegaan is, weet ik niet zei mijn zwager. Mijn moeder zal ongetwijfeld met haar familielid contact gezocht hebben na de dood van Dick. Toen kwam ze thuis en zei: ik heb hier sokken voor je: het zijn de sokken van dooie Dick. Nou weet ik alles weer en heb ze ongetwijfeld versleten.

Met dank aan de heer M. K. A. van Keulen en mevr. G. van Wieringen-van der Zeeuw

Jan van Hees
Vlaardingen 5 juli 2023

Met de baas op stap

Frans W. Assenberg

Enige tijd geleden kreeg Jan Anderson van het Streekmuseum van een mevrouw uit Maassluis een stapel foto's. Het waren opnames van een reisje kras door Nederland met het personeel van de bekende Vlaardingse meubelfabriek van Bram Sprij c.s. Jan Anderson wilde meer weten over de personen op de foto's en waar die zoal geweest waren. Een oproepje in Groot Vlaarding gaf een reactie. Helaas leverde het weinig informatie op. Onderzoek op de website Delpher gaf meer inzichten, waarbij ook informatie van het reisje naar voren kwam.

Tientallen jaren was de naam van Bram Sprij verbonden aan de meubelfabriek op de Westhavenkade. De in 1925 gestarte onderneming groeide uit tot een concern met vestigingen in onder andere Vlaarding, Klundert en Cuijk. In 1982 zag de directie zich genoodzaakt vanwege concurrentie het bedrijf te liquideren. De oprichting door Bram Sprij ontstond door het faillissement van een meubelbedrijf in Rotterdam waar de heer Sprij toen werkzaam was. Op een zoldertje van een pand op de Korte Dijk in Vlaarding werd door hem van start gegaan met het fabriceren van meubelen. Al snel was een verhuizing naar een werkplaats in de 1e Van Leyden Gaelstraat noodzakelijk. Door ruimtegebrek moest worden uitgeweken naar de zolder van een waterstoker in de Maasstraat. Ondanks dat daar dag en nacht moest worden gewerkt, werd hier de beste tijd doorgebracht. Niettemin was ook hier een verhuizing snel aan de orde. Uitgeweken werd toen naar het pand van P. Goedknecht in de Willem Beukelszoonstraat. Later werd koers gezet naar een gebouw van A. Hoogendijk in de Bleekstraat. Vanwege de noodzaak om verder uit te breiden werden de afdelingen slaapkamers en stoffeerderij verplaatst naar de Koningin Wilhelminahaven. Dit pand, eigendom van de heer Goudappel,

Deel van de gevel van de inmiddels verlaten toonzaal van Sprij aan de Westhavenkade. Foto Frans Assenberg.

brandde echter grotendeels af. De noodzaak om uit te zien naar een groot gebouw deed zich toen goed voelen. In september 1939 werd de aanbesteding van het complex aan de Westhavenkade ter hand genomen. Ten gevolge van de inmiddels uitgebroken oorlog konden aannemers niet op de gebruikelijke manier de bouw aanbesteden. Door de leiding van het bedrijf werden toen architect Jac. van der Vlis en aannemer A. Booij in de arm genomen. Zij realiseerden uiteindelijk het imposante bedrijfspand.

En dan...

Allemaal leuk en aardig deze gegevens, maar wij gaan nu een blik werpen op de datum 12 juni 1950. Alle Sprij- personeelsleden met hun met echtgenoten, verloofden en andere genodigden, waaronder de wethouders J. Buis en T. de Bruijn en uiteraard de Sprijdirectie, hadden hun zondagse kleren aangetrokken en togen massaal naar de Westhavenkade. Ze hadden geen idee wat hen te wachten stond want dat was op deze zonnige nog een verrassing. De reden van deze bijzondere gebeurtenis was dat het personeel dit uitje kreeg aangeboden ter gelegenheid van het in oktober te vieren 25-jarig bestaan van de zaak. Het bestuur had kosten noch moeite gespaard. Twaalf leden van de Sprij-personeelsvereniging waren onder leiding van de heer A. Langedoen ingeschakeld en hadden als kwartiermakers goed werk verricht. Met een eigen vrachtwagen hadden de mannen (mogelijk ook vrouwen?) planken en tafelbladen in een landgoed neergezet en er banken van getimmerd.

De bussen van Evag (Eerste Vlaardingsche Automobielen Garage) op de Westhavenkade, klaar voor vertrek.

Op de Westhavenkade hadden de Sprijwerknemers zich die vroege zaterdagmorgen verzameld en zij kregen allen een petje uitgereikt waarvan werd verwacht het die dag als hoofddeksel te dragen. (Jammer van de mooie kapsels!) Helaas is voor mij onbekend gebleven welke kleur dit kledingstuk had (zwart/wit foto's). Hoe dan ook, er stonden voor de honderden deelnemers negen bussen van de lokale firma Evag te wachten en die bij het rijden werden vergezeld door een geluidswagen van het eveneens Vlaardingse bedrijf Van der Bend. De enorme stoet, men vertrok die ochtend om 8 uur, zal in de stad wel opzien hebben gebaard. De bestemming was Kralingerhout bij het Rotterdamse Kralingen waar precies op tijd drie bussen met personeel van de Sprijfabriek uit Klundert zich bij de Vlaardingers voegden. Het gezelschap bestond toen uit 450 mensen en reed via Gouda en Utrecht naar Amerongen waar in hotel Tuijnenburg de koffie klaar stond. Na deze gezellige onderbreking ging de lange file via de Grebbeberg richting Arnhem. Rond 11 uur werd daar gestopt en de liefhebbers van de edele zwemkunst konden in het natuurbad Hoog-Doorwerth naar hartenlust een duik nemen. Dat kon in de buitenlucht want het

De medewerkers van de meubelfabriek van Sprij staan klaar voor het volgende deel van de reis. Bron: foto's van het Streekmuseum Jan Anderson tenzij anders vermeld. Fotograaf onbekend.

weer was nog steeds mooi. Om 1 uur die middag allemaal weer in de bus en via Arnhem zette de reizigers koers naar De Steeg waar opnieuw een maaltijd klaar stond. In de fraaie omgeving was er daarna gelegenheid van de natuur te genieten. En verder ging de reis weer naar nog steeds een onbekende bestemming. Langs Beekbergen, Ede, Scherpenzeel op naar Zeist. Daar openbaarde zich de verrassing: op het fraaie landgoed van ene heer Van der Toorn was een heus podium klaar gemaakt met daarvoor een dansvloer. Zelfs de lichtpunten bleken bij het vallen van de duisternis niet te ontbreken. Het is niet helemaal duidelijk maar aan de foto's te zien stonden daar de door de personeelsvereniging opgebouwde banken en tafels al te wachten. Het eten op de lange tafels lijkt van een broodmaaltijd te zijn. Op dat landgoed werd vanaf 8 uur in de avond tot 12 uur een compleet cabaretprogramma afgewerkt. Het was het destijds bekende kwartet van Jan Corduwener die het muzikale deel van de show voor zijn rekening nam. Verder was er goochelaar Davalo die de aanwezigen met zijn optreden versted deed staan. Vervolgens traden de Warbitl's op die het jodelen goed onder de knie hadden en daarmee veel succes oogsten. Deze 'handige dwazen' lieten daarna zien hoe lenig ze wel niet waren. Tussen de bedrijven door zorgde Jan Corduwener met dansmuziek voor de nodige afwisseling.

Kwartet van Jan Corduwener van Van der Toorn.

Hier zijn de zelfgemaakte banken en tafels goed te zien.
Op de achtergrond de vrachtwagen van de firma Sprij.

Maar ja, aan alles komt een eind zal de voorzitter van de personeelsvereniging M. Sprij gedacht hebben. Met zijn staf zal hij de nodige complimenten hebben gekregen voor het goed verlopen van het vastgestelde programma. Ook de landgoedeigenaar Van de Toorn werd in de mooie woorden van lof betrokken. Ten slotte bleek hij belangeloos zijn grote bezit ter beschikking te hebben gesteld. De voorzitter blikte in zijn eindspeech al vast vooruit naar het in het najaar te houden zakenjubileum. Rond de klok van elf uur vertrokken de drie bussen uit Klundert met de

Kwartet van Jan Corduwener van Van der Toorn.

Dansen op het plankier. Opname gemaakt op het landgoed van Van der Toorn.

deelnemers die om 12 uur thuis wilden zijn. Aan het eind van de avond stapten de Vlaardingers in hun vervoermiddel en arriveerden om half 2 weer in de haringstad. Met genoeg keek Sprij terug, dank zij het mooie weer, op een geslaagde dag.

Met de meubelfabriek en de houthandel van de familie Sprij ging het voorspoedig. Evenwel niet op 8 november 1978. Toen ging er jammer genoeg een forse streep door de rekening: Op die dag verwoeste namelijk een grote uitslaande brand het meubelbedrijf. Miljoenen guldens schade waren het gevolg. De brand ontstond rond half drie in de middag in de stoffeerderij van de meubelfabriek 'Het Oude Ambacht voorheen Sprij b.v.' aan de Westhavenkade. Er waren aldaar drie man aan het werk. Één van hen zag op een gegeven moment een enorme vuurzee

uit de afzuiginstallatie van de centrale verwarming komen. Samen met zijn collega rende hij naar buiten. Daar misten zij hun collega. Nadat zij weer naar binnen waren gerend, zagen zij hem op de grond liggen. De beide mannen sleepten hem naar buiten, hetgeen zijn redding betekende want er was geen seconde te verliezen. Eigenaar Bram Sprij werd het toen allemaal te veel. Met de handen voor de ogen zat hij verslagen op de kade. Hij kon niet aanzien wat er zich voor zijn ogen afspeelde.

Na deze brand werd het bedrijf in afgeslankte vorm voortgezet. Slechts de handelsafdeling werd aan de voorzijde van het resterende deel ondergebracht. In 1982 zette toenmalig directeur T. Sprij er een punt achter. Hij ging met pensioen en een markante Vlaardingse onderneming verdween van de kaart. Meubelfabriek Sprij was opgehouden te bestaan.

| Neergestreken in het gras.van Van der Toorn.

Ledenactiviteiten

Als u dit Tijd-Schrift onder ogen krijgt, liggen de eerste twee lezingen van 2024 achter ons. In februari vertelde Jeroen ter Brugge over de ambachtsheren en -vrouwen van Vlaardingen en Vlaardinger-Ambacht. Eerder in januari vertelde onze Vlaardingse visserijkenner Henk Brobbel over de visserij en het vroegere Vlaggetjesdag in Vlaardingen. Over de visserij gesproken. Zoals de Burgemeester in januari tijdens de Nieuwjaarsreceptie al aangaf is de basis van Vlaardingen de helaas verdwenen visserij. Na de onthulling van het Vissersmonument op het Grote Visserijplein in 1950 is er de eerste jaren steeds een herdenking geweest voor de omgekomen vissers. Deze traditie verdween met de visserij, maar is sinds 2023 nieuw leven ingeblazen. De Historische Vereniging Vlaardingen heeft de adoptie in 1989 op zich genomen en ondersteunt het nieuwe initiatief voor deze herdenking.

Dit jaar zal de herdenking plaats vinden op **vrijdag 17 mei 2024 om 16.00**, traditioneel de vrijdag voor Pinksteren. Iedereen is welkom om deze plechtigheid bij te wonen.

Op **26 maart 2024** houden we de Algemene Ledenvergadering van de Historische Vereniging Vlaardingen. De uitnodiging van het bestuur staat elders in Tijd-Schrift. Ook deze keer nemen Tineke v/d Hoek en Ernst Lohmann u na de Algemene Ledenvergadering mee op een rondje door Vlaardingen. Het wordt wederom geen wetenschappelijke benadering, maar we laten gewoon leuke plaatjes met een verhaal van herkenning zien. De ledenvergadering is alleen voor leden. Na de pauze mogen niet-leden aanwezig zijn. Locatie is Bethelkerk - Burgemeester Verkadesingel 26.

Op **23 april 2024** zal Bram Keizerwaard vertellen hoe hij tot de gruwelijke ontdekking kwam dat er een klein,

Herdenking bij het Vissersmonument.
Foto Ernst Lohmann.

tweejarig jongetje in Vlaardinger-Ambacht zat ondergedoken en daar is opgehaald door de Vlaardingse politie. Het jongetje is moederziel alleen naar Westerbork vervoerd en nadat hij daar een paar maanden, in zijn eentje, had rondgescharreld, op transport gesteld naar Sobibor waar hij is vergast. Indien nog niet uitverkocht zal Bram het boekje hierover meenemen.

De locatie is Pax Christikerk - Reigerlaan 51.

De lezingen zijn altijd op dinsdag en beginnen om 20.00. Toegang is gratis.

De Commissie Ledenactiviteiten verzorgt de lezingen, en is druk bezig met de invulling van de overige lezingen van seizoen 2024-2025. Zodra daar meer over bekend is informeren wij u onder andere in Tijd-Schrift.

Leden: Els van Dijk, Han van Elk, Tineke van der Hoek en Ernst Lohmann

Nu te zien in Museum Vlaardingen

Museum Vlaardingen organiseert de eerste tentoonstelling die volledig gewijd is aan de vrouwen uit de geschiedenis van Vlaardingen.

De Vlaardingse geschiedenis wordt vaak gekenmerkt als het verhaal van hardwerkende mannen in de visserij. Vrouwen zijn in de geschiedenis van deze stad nagenoeg onzichtbaar. Toch hebben veel vrouwen wel degelijk hun stempel gedrukt op de Vlaardingse samenleving. En dat doen ze nu nog steeds.

Museum Vlaardingen vindt het daarom hoog tijd om de Vlaardingse vrouwen uit de schaduw van de geschiedenis te halen en presenteert de tentoonstelling *Powervrouwen van Vlaardingen*.

Via de thema's visserij, ondernemen, zorg, kunst, politiek, wetenschap en sport geven we een zo compleet mogelijk beeld van de uiteenlopende activiteiten van Vlaardingse vrouwen. Bij elk thema presenteren we een powervrouw die in het verleden het verschil heeft gemaakt. Denk aan ondernemer Agneta van Reewijk (1696-1787), verpleegkundige Gretha Hofstra (1858-1937), hoogleraar Tine Halkes (1920-2011) en wielrenner Connie Meijer (1963-1988); elk van hen heeft zich staande moeten zien te houden in een wereld van kansenongelijkheid en stereotypering. Aan de hand van objecten uit de eigen museale collectie, bruiklenen van andere musea en van particulieren, beeldmateriaal, archivalia en audiofragmenten worden kenmerkende momenten uit hun levens weergegeven. De vrouwen krijgen hiermee letterlijk en figuurlijk een gezicht.

Binnen de thema's wordt telkens een 'historische' vrouw gekoppeld aan een krachtige Vlaardingse vrouw van nu. De hedendaagse powervrouwen zijn uitgenodigd om in-

houdelijk te reflecteren op het verleden en om hun eigen ervaringen te delen. Wat is er in de loop der tijd veranderd? Welke mogelijkheden en obstakels hebben zij gekend? Op welk vlak valt nog winst te behalen? Via podcasts en fotoportretten delen deze vrouwen, waaronder bekende sporters en politici, hun verhaal.

Ook is bij elk thema een vrouwelijke kunstenaar uit Vlaardingen uitgenodigd om, aan de hand van een bestaand of nieuw kunstwerk, de interactie met het verleden aan te gaan. Zo maakt Martijntje Cornelia een suikerspinnen borstbeeld van Agneta van Reewijk, schrijft Elisa Costa een Spoken Word over Vlaardingse vrouwen en tonen we o.a. het Vlaardings monopolyspel van Ilona Bruins en een hyperrealistisch portret van Einstein, getekend door Rajacenna.

Ten slotte leggen we de verbinding met de toekomst door een podium te geven aan Vlaardingse jeugdtalenten, de powervrouwen van de toekomst!

Kijk, luister en ontdek hoe groot de kracht van vrouwen is. Laat je niet beperken, ontdek je eigen kwaliteiten en besef: je kunt alles worden wat je wil (vrij vertaald naar Barbie's 'You can be anything'...!)

PS: Deze tentoonstelling toont een selectie van vrouwen die een belangrijke rol hebben gespeeld in de geschiedenis van Vlaardingen en is dus op geen enkele manier volledig. Museum Vlaardingen hoopt met deze tentoonstelling een aanzet te geven tot verder onderzoek naar Vlaardingse powervrouwen.

**POWERVROUWEN VAN VLAARDINGEN,
8 maart t/m 24 juni 2024, Museum Vlaardingen**
www.museumvlaardingen.nl

Boekbespreking

Frans W. Assenberg

Zeelieden aan het Scheur

In september 2022 stond op de Maasboulevard in Vlaardingen een groot aantal levensgrote portretten van mannen en vrouwen die hun baan hadden gevonden in de Rotterdamse haven in het bijzonder het Scheur. Het was Leander Varekamp, documentair portretfotograaf, die met het fotoproject 'Zeelieden aan het Scheur' portretten maakte van zeelieden, mannen of vrouwen, die woonachtig zijn rond de Nieuwe Waterweg en zeemensen die goederen over deze rivier van en naar de Rotterdamse haven vervoeren. Het resultaat was een bijzonder mooie foto-expositie langs het Scheur en de Nieuwe Waterweg, zeg maar vanaf de monding van de Oude Maas tot aan de Noordzee. De portretten waren te zien op billboards en vergezeld van een QR-code waarmee de verhalen van de zeelieden online gelezen konden worden.

Nu is er een fraai boek over verschenen met aardige teksten en mooie foto's van de zeemensen. Dat waren niet alleen actieve lieden/mensen, ook gepensioneerden (die ook vaak nog actief zijn...) vonden er een plekje. Enkele Vlaardingers nemen ook deel aan deze mooie galerie. Zoals Aad Noels (73) die zeven jaar zeeman was op bevoorradingsschepen in de offshore. Wim van der Borden (79) is, zoals hij zelf zegt 'geïnfecteerd met zeewater.' Als een van de weinige Vlaardingers kan hij nog vertellen over de haringvisserij waarop hij gewerkt heeft. Jan van Zanten (79) is als het ware 'grootgebracht op de Nieuwe Waterweg.' "Mijn opa was schipper, mijn vader was schipper en het water trekt altijd." Het lijkt wel een ingebakken liefde voor het water.

Ze reizen ook de hele wereld af. Dat is in het boek goed te zien aan de herkomst van de meesten. Ze komen uit India, de Filipijnen, maar ook uit Oekraïne of Rozenburg! Zij werken als matroos, sjorder, werktuigkundige, scheepvaartverkeersleider of kapitein enz.

Een mooi boek met verscheidene onderwerpen die altijd met het Scheur te maken hebben. Voor mensen die aan deze rivier geboren en getogen zijn is al dat water iets gewoons. Voor de echte zeeman is het passie en verlangen naar schepen, de wereld over.

Een uitgave van Uitgeverij Dijkman.

Historische Vereniging Vlaardingen

internet: www.hvv-vlaardingen.nl

e-mail: info@hvv-vlaardingen.nl

Laaggeletterdheid en de geschiedenis van Vlaardingen

Misschien dat uw kinderen, kleinkinderen of buurkinderen het voortgezet onderwijs bezoeken en begrijpend lezen krijgen. Dan wordt er bijvoorbeeld een tekst voorgeschoteld met een zin als: 'De conferentie vond plaats in Jalta op de Krim omdat Stalin de Sovjet Unie niet wilde verlaten.' Vervolgens moeten ze beginnen om de signaalwoorden eruit te vissen. De signalen voor wat betreft de geletterdheid van de vijftienjarige Nederlandse jeugd staan intussen op rood. Stel dat ze nu bij geschiedenis kennismaakten met Churchill, Roosevelt, Stalin, de Tweede Wereldoorlog en de Koude Oorlog. Stel dat de leraar het verleden verbindt met de MH17, Oekraïne en de Krim, Zelensky, Poetin en Trump. De remedie tegen laaggeletterdheid is vertellen, voorlezen en lezen, lezen, lezen.

De Historische Vereniging Vlaardingen wil en kan een beetje helpen door dichtbij huis te beginnen.

Vertel over de buitenplaats Holy, de wijk waar je woont, 'die poort ken je toch wel?'

Laat een stuk lezen waarover oma altijd/nooit vertelde, de hongerwinter in Vlaardingen.

De letters over Vlaardingse boerderijen en de hongerwinter vindt u in het laatste Jaarboek van de Historische Vereniging Vlaardingen.

Word lid, vraag of geef een lidmaatschap cadeau, vergroot de kennis van de Vlaardingse geschiedenis én lever een bijdrage aan de bestrijding van de laaggeletterdheid.

Website www.hvv-vlaardingen.nl,

e-mailadres info@hvv-vlaardingen.nl.